

Nacka tingsrätt

Mark- och miljödomstolen

YTTRANDE

Mål nr M 1431-17, tillstånd till bortledning av grundvatten m.m. med anledning av anläggande och drift av tunnelbana till Nacka och söderort

Stockholms läns landsting, Förvaltning för utbyggd tunnelbana, ("SLL") hänvisar till mark- och miljödomstolens föreläggande, aktbil. 926, varigenom SLL beretts tillfälle att yttra sig över aktbil. 925, samtliga inkomna kostnadsräkningar samt inkomna yttranden i övrigt (aktbil. 865–924). SLL anför följande.

A. Rättegångskostnader

SLL har tagit del av inkomna yrkanden om ersättning för rättegångskostnader. SLL överlåter till mark- och miljödomstolen att bedöma skäligheten av samtliga yrkade belopp, med följande kommentarer.

Ersättningsanspråken uppgår till mycket stora belopp. Målets omfattning till trots torde det i vissa fall ha varit möjligt att tillvarata huvudmännens rätt med mindre omfattande insatser. Med hänvisning till detta framstår en del ersättningsanspråk för SLL som väl tilltagna. Detta gäller t.ex. Statens historiska museer (aktbil. 920), Fastighets AB Hovslagaren (aktbil. 924), Hemsö Skolfastigheter AB (aktbil. 893) och Hönsfodret Realty AB (tidigare Fastighets AB Hönsfodret och då med annat ombud, aktbil. 895).

Vidare framstår Genovas, Fastighets AB L E Lundbergs, Castellums, Humlegårdens och Folksams (aktbil. 867–871) respektive sakägare vid Sockenplans (aktbil. 917) sammantagna yrkade ersättningar för ombudsarvode som höga med hänsyn till bl.a. möjligheterna till samordning. Vad gäller skälig kostnad för tillvaratagande av sakägare vid Sockenplans rätt kan enligt SLL det yrkade arvodet per fastighet, nästan 12 000 kr, ställas i relation till Fastighets AB Brogatan m.fl. (Fastighetsägarna, aktbil. 883), drygt 4 000 kr per fastighet.

På samma sätt bör enligt SLL den av Fastighetsägarna (aktbil. 883) yrkade ersättningen för tekniskt biträde ställas i relation till den ersättning övriga motparter yrkat för liknande kostnader (jfr t.ex. aktbil. 887, 897 och 920).

B. Bemötande av inkomna synpunkter

B.1 Länsstyrelsen i Stockholm

Länsstyrelsen har anfört att avsänkningsvillkor kan användas för att begränsa miljöpåverkan under drifttiden. SLL anser inte att det är nödvändigt att föreskriva villkor avseende avsänkning av grundvattennivåer enligt modell MMD-2 och MMD-3 och att ett sådant villkor dessutom vore svårt att tillämpa i praktiken. I domen för tunnelbana till Barkarby (mål nr M 7039-15) föreskrevs i deldom den 24 november 2018 en prøvotidsföreskrift med maximala avsänkningsnivåer. Denna prøvotidsföreskrift har efter ansökan från SLL ändrats genom deldom den 26 april 2019. Länsstyrelsen hade inte invänt mot ändringen som även av länsstyrelsen ansågs leda till enklare tillsyn och undvikande av onödiga åtgärder (aktbil. 308 i mål nr M 7039-15).

Vad gäller det av länsstyrelsen föreslagna villkoret anser SLL först och främst att avsänkningsnivåer inte kan bestämmas generellt inom ett område. Avsänkningsnivåerna måste relateras till en risk för skada, vilket länsstyrelsen också påpekar. Det är varken rimligt eller miljömässigt motiverat att SLL ska upprätthålla grundvattennivåer inom områden som saknar känsliga objekt. Inom känsliga områden behöver mindre, temporära avsänkningar tillåtas, då dessa inte riskerar orsaka några skador.

I länsstyrelsens villkorsupplägg föreslås vidare beräknings- och bedömningsmetoder utarbetas för att med så god säkerhet som möjligt beräkna projektets grundvattennivåer. SLL har svårt att se hur uppföljningen av länsstyrelsens nya förslag till formuleringar skulle gå till i praktiken. SLL menar att det inte får finnas tveksamheter i huruvida ett villkor uppfylls eller inte, vilket riskerar att bli fallet om utredningsinsatser ska utföras och överenskommas inom ramen för kontrollprogrammet. Dessutom utgår det av länsstyrelsen föreslagna villkoret från att grundvattenpåverkan inte får ske, medan SLL istället menar att det är risken för att skador uppkommer som måste vara styrande.

De förslag till villkor som SLL har föreslagit är tydliga och lätta att följa upp. I kontrollprogrammet anges det att alla objekt som är känsliga för grundvattenpåverkan kommer att följas upp genom mätning av grundvattennivåer. För varje känsligt objekt ansätts åtgärdsnivåer för grundvatten, som baserar sig på risk för skada genom att tidigare mätserie studeras och lägsta

uppmätta naturliga nivå sorterar ut. Om den lägsta åtgärdsnivån underskrids ska infiltration påbörjas omgående. Erfarenheter från tidigare projekt, till exempel Citybanan, visar att vattenverksamheten då kan utföras utan att några skador uppkommer. Det är därför inte nödvändigt att lägga till ytterligare villkor.

SLL bekräftar att det inte blir någon skillnad i vare sig influensområdets utbredning eller risk för skador för de två alternativa förslagen avseende inläckage.

SLL har inget ytterligare att tillföra rörande länsstyrelsens yttrande, utan noterar att parterna är relativt överens om föreslagna villkor. SLL avser sammanfattningsvis inte justera villkorsförslagen i enlighet med vad som föreslagits i länsstyrelsens yttrande.

B.2 Frågor om grundvatten

Hufvudstaden AB, AB Nordiska Kompaniet och Fastighetsaktiebolaget Stockholm City har justerat yrkande för åtgärdsnivå 2 till:

Åtgärdsnivå 2 ska avse nivå till vilken grundvattensänkning kan ske utan risk för skada, dock ej lägre än tidigare lägsta naturliga nivå (aktbil. 886).

Frågan kring hur åtgärdsnivåer definieras i kontrollprogrammet har bemötts av SLL under huvudförhandlingen och formuleringen kommer att ses över i samråd med länsstyrelsen vid framtagandet av slutligt kontrollprogram.

Blasieholmen 54 KB och dödsboet för Nils Erik Sundström och Johan Gunnarsson m.fl. (aktbil. 898) menar att pumpgropen på kartan på s.1 i aktbil. 857 inte har redovisats tidigare. SLL vill klargöra att detta inte är någon ny vattenverksamhet, utan handlar om mätpunkter (pump eller mätdamm) för att kunna följa upp inläckage i arbetstunnlar. Motsvarande pumpgrop redovisas i slutet på varje arbetstunnel i kartmaterialet.

SGL lämnar i sitt yttrande (aktbil. 915) synpunkter på definitionen av influensområde. SLL menar att detta har angetts i ansökan, bemötts i kompletteringar, samt förtydligats i presentationen vid huvudförhandlingen. SLL har upprättat influensområde för grundvatten mycket konservativt och någon påverkan utanför influensområdet kan inte befaras.

B.3 Frågor om villkor för buller

När det gäller frågor om villkor för buller för museiverksamhet och hotell hänvisar SLL till vad som tidigare har anförts i målet och har inget mer att tillägga. SLL vidhåller de förslag till villkor för buller som har getts in och motsätter sig justeringar av dessa villkor.

B.4 Detaljerade frågor om besiktningar, vibrationer mm

Vissa inkomna yttranden rör skillnader mellan angivna objekt i av SLL ingivna bilagor, t.ex. avseende besiktningsområden och fastighetsförteckningar (bl.a. aktbil. 877, 884, 912 och 914). SLL kommer att se över dessa frågor och återkomma direkt till berörda parter under maj–juni 2019.

B.5 Sammanfattning

Aktbil. 865–925 föranleder ingen justering av SLL:s yrkanden eller villkorsförslag. SLL motsätter sig de nya villkorsförslag som förts fram. SLL anser att domstolen nu kan avgöra målet.

Stockholm den 13 maj 2019
Stockholms läns landsting, Förvaltning för utbyggd tunnelbana, genom

Erik Forsström
(enligt fullmakt)